

Dnevi letošnjega leta ne-
usmiljeno tečejo in sproti do-
kazujejo, da napovedi o vseh
težavah v letošnjem letu niso
bile iz trte izvite. Težave go-
spodarjenja so na vsakem ko-
raku in tudi v Verigi nismo
izjeme. Na vseh krajih in kon-
cih manjka denarja, ogroženi
so že tako minimalni investici-
jski načrti. Kaj to pomeni za
tovarno ni treba posebej pi-
sati, saj že močno čutimo na
svoji koži.

Kako je do tega prišlo?

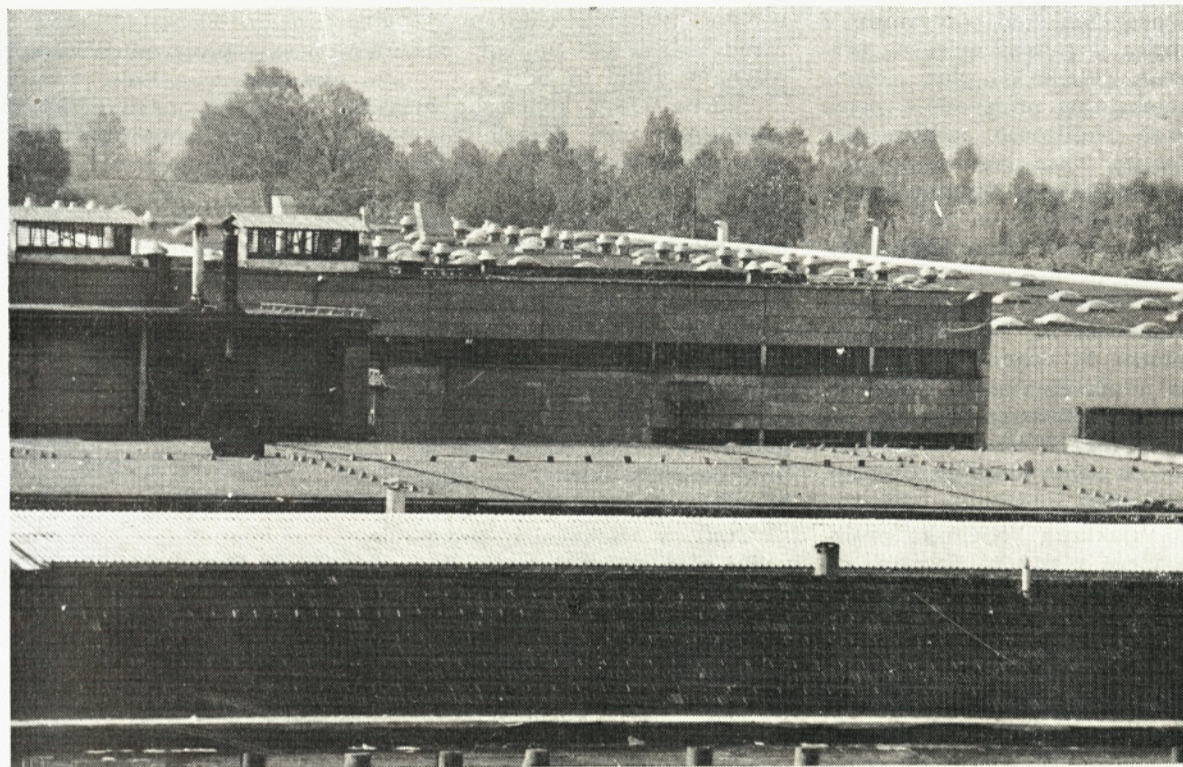
S tem vprašanjem se danes ukvarjajo mnogi strokovnjaki, še bolj pa s tem, kako bi to neugodno stanje odpravili, čeprav že odgovor na prvo vprašanje delno daje rešitve tudi na druga. Toda odgovorov, tistih pravih, sprejemljivih ni, ali pa so si hudo nasprotujoči in različni. Če so izrazito sindikalistični so neučinkovi, če so izrazito ekonomske narave, si jih ne upamo uveljaviti. Pa vendar se eni in drugi recepti srečujejo pri pojmu »delo«. Več in bolje delati, več izvažati in deliti le tisto, kar ustvarimo in ne več. Tega pa smo se v zadnjem času odvadili in še kako utemeljeno je bilo vprašanje našega vrhunskega ekonomista, ki se je na TV vprašal, kdo in kako bo dosegel, da se bo stanje v gospodarstvu normaliziralo. Kdo in kako, je ta čas naše hamletovsko vprašanje, čeprav vendar nihče drugi kot 22 milijonov Jugoslovanov.

Seveda takšen načelen odgovor ni recept. Gre namreč za to, kako odpraviti našo delovno nekulturo. Kako recimo doseči, da se bo v vsej Verigi delalo vsaj do pol dveh, da ne bodo hodili ljudje na malico 10 — 15 minut pred začetkom malice. Seveda ima vsako že pripravljen odgovor, da pač nekdo drugi (najraje iz DSSS) tudi hodi prezgodaj na malico, da ne dela do dveh in podobno. Potlej pa se ustavimo ob tem, da do onemoglosti ugotavljamo, kdo vse izigrava delovno disciplino, ne pa kako bi jo izboljšali. Enako se izgovarjamo, da tudi občina, republika in zveza ne delajo dovolj, ergo tudi nam ni treba. Tu pa je bistvo problema — posnemamo slabo, namesto tistega, kar je dobro.

Še vedno pa obstaja odprto vprašanje, kdo in na kakšen način ter v imenu koga naj temu napravi konec. Ali naj bo to direktor, ali kdo drug, kajti stvari bodo bolele in kaj

hitro bomo do onemoglosti razpravljali o pristočnosti za take posege in etiketirali stvar kot tehnokratsko ali birokratsko, ne da bi ob tem pogledali, če morda ukrep ali zadeva morda le ni dobra. Nesreča bi bila za pobudnika takega ukrepa še večja, če ukrep slučajno ne bi bil skladen s samoupravnimi akti. Tako pač razumemo samoupravo in vedno bolj drži že oguljena šala, da je dva in dva štiri le, če samoupravni akt ne določa drugače. Lahko bi temu dodali, da niti ne vemo, koliko je dva in dva, če v samoupravnem aktu tega ni napisanega.

Problem, ki je zanesljivo posledica vsega birokratskega v samoupravi, je tudi dejstvo, da je neznanje postalo privilegij. Če kaj od napisanega velja za Verigo, zanesljivo velja to. Na vseh nivojih barantamo z neznanjem, s podatki brez veljavnosti, s sklepi brez zrna strokovnosti in često brez zdravega razuma. Pripravljene smo razveljaviti sklep disciplinske komisije za dokaj težak prekršek, češ da

delavec ni vedel, kakšni so predpisi poslovanja na svojem področju. Izgleda, da kolektiv prenese vse, tudi takšne paradokse. Kult neznanja je tako močan, da pod njegovim plaščem lahko počnemo prav vse,

le da si nadenemo masko navlnosti in neznanja, posledice pa socializiramo. Rahla težava je le v tem, da tisto, kar se reši meni v prid, ni v prid ostalim v Verigi. Takih rešitev posameznikom, ki »pose-

dujejo« neznanje, se je nabralo že toliko, da Jugoslovani že krepko čutimo. Mogoče pa je del naše pravice v neznanju tudi v tem, da ne vemo, kdo in kako bo temu napravil konec?

Poslovni rezultati prvega trimesečja

Uspešnemu izpolnjevanju planskih obveznosti v prvih treh mesecih so sledili tudi ugodni finančni rezultati. Količinski plan proizvodnje je bil 3 odst. presežen, plan odpreme pa za isti odstotek zaostaja. Ugotavljamo lahko, da smo bili v pretežni meri dobro oskrbljeni s surovinami in da naročil ni manjkalo. Kljub temu pa pogoji poslovanja niso bili enaki za vse temeljne organizacije, kar se odraža tudi v različni višini ostanka čistega dohodka.

Celotni prihodek delovne organizacije je bil 60 odst. večji kot lani v istem obdobju, dohodek pa 71 odst. večji. Upoštevati moramo, da smo v lanskem prvem trimesečju izkazovali izredno slabe rezultate in so zato indeksi povečanja tako ugodni. Amortizacija je večja 41 odst., skupno porabljen sredstva pa 55 odst. Med dajatvami iz dohodka najbolj izstopajo obresti, katerih povečanje je 94 odst. glede na lansko leto in predstavljajo skoraj petino dohodka. Čisti dohodek je 8 odst. nad planiranim in 50 odst. večji kot lani. Ostanek čistega dohodka po pokritju osebnih dohodkov in stanovanjskega prispevka znaša 52 mio din, kar je 56 odst. nad pričakovanim

in 58 odst. večji kot lani. Za osebne dohodke smo namenili 121 mio din, kar je 4 odst. izpod načrtovane ravni in 46 odst. več kot lani v enakem obdobju.

Poslovni uspeh posameznih temeljnih organizacij je zelo različen. Najbolj uspešna je bila Verigarna, sledijo ji Vijakarna, Vzdrževanje, Sidrne verige in TIO. TOZD Kovačnica izkazuje izgubo v višini 1.695.000 din. Tudi TOZD Orodjarna ni ustvarila zadosti ostanka za pokritje obveznega dela rezervnega sklada in stanovanjskega prispevka. Oba TOZD morata izdelati program predsanacijskih ukrepov, ti pa bi se morali čimhitreje realizirati, da ob polletju ne bi imeli težav.

Za vse TOZD ugotavljamo, da se je povečala neplačana realizacija, na kar vpliva splošno poslabšanje likvidnosti, pa tudi odprema v zadnjih dneh obračunskega obdobja. Plačil za odpremo konec meseca ne moremo všteti v prihodek, ker nastaja dolžniško-upniško razmerje že v novem obračunskem obdobju. O problemih takšnega načina odpreme smo že pogosto pisali, vendar se stvari ne premaknejo.

Na poslovne rezultate vpliva tudi višina zalog. Te so se v obdobju treh mesecev ponovno povečale. Zaloge materiala so v bruto znesku 841.868.000 din, kar je 2 odst. več kot na začetku leta. Z uvedbo kalkulativnega odpisa orodja v vseh TOZD so se povečala angažirana sredstva v drobnem inventarju v uporabi. Predvsem pa so večje zaloge nedovršene proizvodnje. Proizvodni proces se vse prepočasi obrača, kar zahteva večje angažiranje obratnih sredstev. Zaloge gotovih izdelkov so 14 odst. višje kot 1. 1. 1984, predvsem na račun povečanja v Verigarni, Sidrnih verigah in TIO. Zaradi vse večjih težav pri zagotavljanju likvidnosti in visokih obrestnih mer (od 1. 5. 1984 velja splošna obrestna mera 42 odst. ki pa bo vsake tri mesece porastla, dokler ne bo 1 odst. večja od primarne stopnje inflacije) tako visokih zalog ne bomo prenesli. Z nekaterimi ukrepi, ki se že izvajajo, bomo skušali neuporabne zaloge materiala odprodati, pri nabavah pa uveljaviti omejitve. Zaloge gotovih izdelkov naj bi znižali za 20 odst., proizvodni proces pa pospešili.

V prvem trimesečju smo sicer uspeli znižati terjatve do

inozemskih kupcev za 37 odst., porastle pa so terjatve do domačih kupcev. Tako se je povečal delež nezagotovljenih terjatev. Ena od pomembnih nalog je prav izterjava kupcev. Z uveljavljanjem določila Zakona o zagotavljanju plačil glede neporavnanih terjatev od maja dalje naj bi se finančna disciplina izboljšala. Ob vsakem dvigu sredstev za osebne dohodke bo SDK preverjala, če ima delovna organizacija poravnane vse obveznosti do dobaviteljev, bank in ostalih. V primeru, da teh obveznosti ni poravnala, bo smela izplačevati osebne dohodke le v omejeni višini. Ker je to najbolj občutljivo področje, bo treba pravočasnemu plačevanju posvečati vso pozornost. Zaenkrat smo pri nas to izpolnjevali, kar pa ne drži za številne naše kupce.

Občasno smo se srečevali s kritično situacijo pri zagotavljanju dnevne likvidnosti. Tako ni bilo možno financirati vseh investicij, saj je imelo tekoče poslovanje prednost. Poleg najetih kratkoročnih kreditov pri Interni banki SZ in Ljubljanski banki smo morali koristiti občasne kredite

(Nadaljevanje na 2. strani)

Proizvodnja v aprilu

V aprilu smo proizvedli 1.762 ton izdelkov, kar pomeni, da je proizvodnja manjša od planiranih količin za 6 odst. Eksterne proizvodnje je 1.043 ton oz. 59 odst. od skupne proizvodnje. Tudi pri eksterni proizvodnji plan ni dosežen, saj so proizvedene količine za 7 odst. nižje od planiranih. V aprilu je samo Verigarna preseгла količinski plan skupne in eksterne proizvodnje, ostali tozdi planiranih količin niso dosegli. Tudi vrednostno proizvodni plan ni dosežen, to velja za eksterno in tudi za interno proizvodnjo. Plan eksterne in skupne proizvodnje sta vrednostno preseгла samo Vijakarna in Verigarna, plan interne in skupne proizvodnje pa je presežen samo v Vzdrževanju. Količinska odpreda zaostaja za 12 odst. za planirano, za proizvodnjo pa zaostaja za 6 odst.

Vijakarna količinsko proizvodnega plana ni dosegla, saj je izraženo v kg proizvodnja za 14 odst. nižja od planirane, izraženo v kosih pa je nižja za 21 odst. Pomembnejši izpad doseganja plana je zaradi pomanjkanja kapacitet stiskanja pri kovinskih vijakih, vijakih z žagastim navojem, lesnih vijakih Ø 4,1 — 4,5 in pri zidnih kljukah. Pri krovnih vijakih in žičnikih plan ni dosežen zaradi cinkanja, pri zakovicah zaradi pomanjkanja naročil, pri razcepkih pa zaradi pomanjkanja materiala. Odpreda je dosežena v višini 112 odst., od proizvodnje pa je višja za 31 odst.

Verigarna je preseгла količinski plan eksterne proizvodnje za 4 odst., obveznosti za interni trg pa ni izpolnila. V strukturi plan ni dosežen zaradi cinkanja pri snežnih verigah za tovorna vozila, zaradi pomanjkanja naročil pa ni bilo proizvodnje snežnih verig za traktorje. Odpreda je zaradi sezonskih vplivov dosežena v višini 97 odst.

Sidrne verige količinsko in vrednostno niso dosegle planirane proizvodnje. Plan ni bil dosežen pri odgorevno varjenih verigah Ø 13 — 20 zaradi pomanjkanja kapacitet, zaradi pomanjkanja kapacitet, zaradi tekočih okvar strojev in pomanjkanja kapacitet pa pri odgorevno varjenih verigah Ø 21 — 37. Plan pa je bil presežen pri topo varjenih verigah Ø 13 — 26. Odpreda je bila dosežena komaj v višini 56 odst.

Tudi v Kovačnici proizvodni plan ni bil dosežen. Zaradi pomanjkanja naročil plan ni dosežen pri odkovskih serijske izdelave in pri opremljenih za žične vrvi, pri škropcih zaradi pomanjkanja kapacitet, pri bremenskih verigah pa zaradi pomanjkanja verig iz internega trga. Pri dvoveržnih transporterjih je bil v aprilu proizvodni plan presežen. Odpreda je za 9 odst. nižja od planirane, od proizvodnje pa je nižja za 1 odst.

V Orodjarni je bil vrednostni proizvodni plan dosežen v višini 61 odst. Pomembnejši vzroki za nedoseganje plana so izpad proizvodnje zaradi toplotne obdelave Ipsen pri

orodju iz jekla ter pomanjkanje naročil predvsem pri orodju iz jekla in orodju iz trdih kovin.

V Vzdrževanju je bil proizvodni plan vrednostno presežen za 6 odst.

TIO je proizvodni plan vrednostno dosegel v višini 71 odst. Zaradi pomanjkanja naročil plan ni dosežen pri pnevmatskih cilindrih Ø 50 mm, nihajnih cilindrih in bimetalnih termometrih, zaradi pomanjkanja materiala pri

membranskih cilindrih in pnevmatskih razvodnikih NV 25. Pri pnevmatskih cilindrih Ø 100 in 125 ter pri pnevmatskih razvodnikih NV 4 in 10 plan ni bil dosežen zaradi pomanjkanja kapacitet. Odpreda je bila dosežena v višini 69 odst.

Podatki o količinski in vrednostni proizvodnji po tozdi so razvidni iz naslednjih tabel:

Vrednostna proizvodnja za april

v 000 din

Tozd	Eksterna proizvodnja			Interna proizvodnja			Skupna proizvodnja		
	plan	doseženo	indeks	plan	doseženo	indeks	plan	doseženo	indeks
Vijakarna	42.880	43.211	101	1.160	1.117	96	44.040	44.328	101
Verigarna	63.420	69.209	109	4.179	4.062	97	67.599	73.271	108
Sidrne verige	45.840	44.092	96	56.432	52.596	93	102.272	96.688	95
Kovačnica	42.021	41.728	99	8.950	6.764	76	50.971	48.492	95
Orodjarna	1.115	698	63	12.739	7.792	61	13.854	8.490	61
Vzdrževanje	294	99	34	16.783	18.004	107	17.077	18.103	106
TIO	29.511	21.093	71	1.161	567	49	30.672	21.660	71
DO VERIGA	225.081	220.130	98	101.404	90.902	90	326.485	311.032	95

Količinska proizvodnja za april

v tonah

Tozd	Eksterna proizvodnja			Interna proizvodnja			Skupna proizvodnja		
	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.
Vijakarna	252	216	86	—	—	—	252	216	86
Verigarna	386	401	104	11	4	36	397	405	102
Sidrne verige	318	275	86	704	682	97	1.022	957	94
Kovačnica	164	151	92	39	33	85	203	184	91
DO VERIGA	1.120	1.043	93	754	719	95	1.874	1.762	94

O delu občinske organizacije ZS Radovljica v minulem mandatu 1982—1984

V minulem mandatu je občinska organizacija Zveze sindikatov Radovljica s svojimi organi posvečala osrednjo pozornost vključevanju delegatov v delovanje skupščinskega sistema, planiranju in spremljanju rezultatov poslovanja, prizadevanjem za uresničevanje stabilizacije gospodarstva, delitve po delu in rezultatih dela, množični inventivni dejavnosti, socialni politiki, zaposlovanju in stanovanjski izgradnji.

Medtem ko se je že obneslo vključevanje v delo zboru združenega dela, so dosti manj spodbudni rezultati vključevanja v delo skupščin samoupravnih interesnih skupnosti. To je v velikih meri pogojeno na eni strani z ustanavljanjem skupne strokovne službe SIS, koordiniranim sklicem sej in ustreznim pripravljanjem gradiv s povzetki in na drugi strani z ustrežno porazdelitvijo zadolžitve med člane občinskega sveta oziroma predsedstva.

Aktivno vključevanje v sprejemanje in spremljanje srednjeročnega plana in resolucije o družbenoekonomskem razvoju in organiziranju razprav o rezultatu poslovanja ob periodičnih in zaključnih računih, so že nekaj let stalna

praksa in so pokazali dobre učinke.

Med drugim so s pripombami v letu 1983 dosegli, da so izvozne obveznosti konkretno vnešene v resolucijo 1984, dosežena pa je tudi diferenciacija v odnosu na dosedanje rezultate izvoza.

OSZS in njegovi organi so se od vsega začetka vključevali v prizadevanja za gospodarsko stabilizacijo. Lani je sodeloval pri izdelavi Načrta o uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije v občini Radovljica, na podlagi tega dokumenta pa so pripravili tudi Operativni program dela za izvajanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Osnovne aktivnosti so doseganje z družbenimi plani in resolucijami zastavljenih ciljev, uresničevanje delitve po delu in rezultatih dela, uresničevanje delegatskega sistema in samoupravnih odnosov, zagotavljanje socialne varnosti zaposlenih, zmanjševanje režije ter krepitev zavesti in odgovornosti.

Na področju delitve po delu in rezultatih dela je občinski svet stalno spremljal uresničevanje dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka.

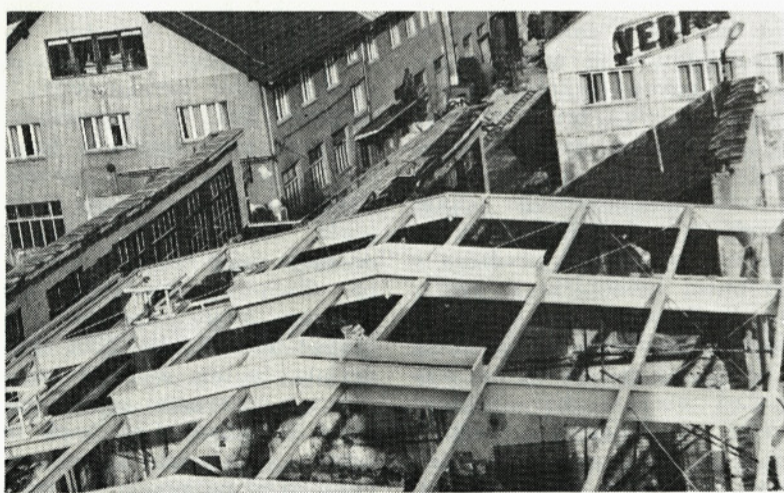
Katalog tipičnih del in na-

log občine Radovljica, ki so ga izdelali v letu 1983, je za vse OZD v občini izreden pripomoček za usklajevanje rasti-osebnih dohodkov med posameznimi OZD. Seveda ni manjkalo tudi reševanja konkretnih vprašanj in problemov v zvezi z delitvijo po delu in rezultatih dela v posameznih sredinah.

Na področju množične inventivne dejavnosti so potekale aktivnosti v sodelovanju z raziskovalno skupnostjo, podeljene so bile nagrade inovatorjem, v bodoče pa je pričakovati spremenjen pristop, ki naj bi imel za posledico večji razmah inventivne dejavnosti.

Zaradi padanja življenjskega standarda, nižjih osebnih dohodkov ob hkrati visoki rasti cen, se vedno pogosteje pojavljajo problemi v zvezi z zagotavljanjem socialne varnosti. Uvedene pomoči v okviru interesnih skupnosti so doslej zadoščale, vendar je v prihodnje pričakovati večji pritisk na različne oblike pomoči.

V bodoče bo zato občinska organizacija ZS tem vprašanjem posvečala še več pozornosti, zlasti na področju izgradnje in stanovanjske politike.

(Nadaljevanje s 1. strani)

pri drugih delovnih organizacijah, ki razpolagajo z višji sredstev, pa tudi pri Zavarnovalni skupnosti Triglav. Takšno kratkoročno reševanje pokritja potreb po obratnih sredstvih nas veliko stane na škodo poslovnih rezultatov.

Sredstva za osebne dohodke so bila 46 odst. večja kot lani v prvem trimesečju. Povprečno izplačani osebni dohodek 21.928 din na zaposlenega je 23 odst. večji kot lani povprečno.

Rast je enaka kot v gospodarstvu republike. Z izplačili

smo startali višje kot v preteklem letu in to raven obdržali. Glede na določila družbenega dogovora nismo kršitelji, saj nam rast dohodka omogoča takšno višino. V primerjavi z ostalimi delovnimi organizacijami v SZ smo položaj izboljšali, saj smo bili lani predzadnji, letos pa na tretjem mestu.

Pred nami so napovedane številne podražitve. Njihov vpliv bomo premagali le z večjo zavzetostjo za delo, z večjo učinkovitostjo, kar še vedno pogrešamo.

Marjana Kozamernik

Direktor ocenjuje

Čas je tak, da je za njegovo razumevanje nujna zakrožena ocena, zato je uredništvo povabilo na razgovor glavnega direktorja Noč Pavla, ki ima po položaju največ možnosti in pristojnosti za dajanje takih ocen. Ni pa prepovedano, da si bralci ne bi ustvarili svojih pogledov na probleme.

Uredništvo:

Prebrali smo že mnoga poročila o poslovanju v prvem kvartalu in pogojih za bodoče poslovanje, vendar nas zanima, kako to izgleda skrajšano in s preprostimi besedami.

Direktor:

Če naše poslovanje primerjamo z nekaterimi drugimi organizacijami, lahko rečemo, da je solidno. Posebno pomembno je, da smo v prvem kvartalu izdelali za 6 odst. več kot v istem času lani. Imeli smo tudi zelo ugodna naročila — verige za Iran, sidrne verige za INO, itd. Praktično se nismo srečevali s problemi oskrbe, ki je bila tudi s strani Slovenskih železarn dokaj solidna.

V letu 1983 ustanovljena skupna pravna posvetovalnica pri občinskih svetih ZS Slovenije na Gorenjskem zagotavlja pravno pomoč delavcem in osnovnim organizacijam sindikata. Ob sredah nudi delavcem pravne nasvete, sestavlja vloge, prevzema zastopanje pred samoupravnimi organi in sodišči in drugo.

Ob koncu mandata so podali svoja poročila o delu tudi organi občinskega sveta. Ugotovimo lahko, da so bili nekateri zelo aktivni, drugi manj in si je treba v tekočem mandatu prizadevati za dosledno izvajanje sprejetih programov.

Za zaključek bi bilo pričakovati oceno občinskega sveta in njegovih organov. Videli smo, da so vodili številne in raznovrstne aktivnosti, ki so do maksimula obremenjevale zaposlene funkcionarje. Premiki v našem delu, na podlagi vodenih aktivnosti, pa niso najbolj zadovoljivi, pa tudi sindikalno članstvo je vse manj aktivno. Ko ocenjujemo minulo delo, se moramo venomer spraševati, če smo v svojem okolju naredili vse, kar bi morali narediti.

Na volilni seji OZ ZSS Radovljica so za predsednika v naslednjem mandatu ponovno izvolili Vladimirja Siliča, za podpredsednika sta bila izvoljena Miro Kapus — Gozdno gospodarstvo Bled in Albin Mrak — Sukno Zapuže. Za sekretarja je bil izvoljen Mirko Rimahazi. Oba podpredsednika bosta svoje delo opravljala neprofesionalno.

Iz Informatorka
OSZSS Radovljica

Ne glede na povedano pa je nekaj kritičnih točk. Zaradi pomanjkanja denarja pri potrošnikih se je začela ustavljati prodaja proizvodov za splošno potrošnjo, zlasti snežnih verig. Dalje je pod planom proizvodnja TIO, pri katerem še vedno nismo osvojili kompletnega programa proizvodnje po sanacijskem programu in še vedno niso izvedene vse načrtane investicije. Potrebno bo brezkompromisno naprej.

V drugem kvartalu nas zaskrbljujejo predvsem obresti, vodnje po sanacijskem projektu so že v prvem kvartalu dosegle nivo amortizacije. To pomeni, da se je nujno spustiti v vse vrste zalog in sklepati take komercialne posle, da bo blago šlo čimprej naprej. Dosedno izvajanje stabilizacijskega programa bo stanje na tem področju še zaostrilo. V smislu izboljšanja likvidnosti so izdelani tudi naši lastni ukrepi za boljše poslovanje v tem letu.

Uredništvo:

Posebno poglavje tekočega in dolgoročnega poslovanja so gotovo investicije?

Direktor:

Investicije so v naši družbi čisto posebno tretirane. Vsaka večja zapade kontroli posebnih komisij, ki upoštevajo družbene normative. Vendar so ti normativi usmerjeni izključno v zmanjšanje obsega in ne v kvalitativne spremembe. Če pa se srečamo še z investicijo v opremo, so te omejitve take, da je praktično ni mogoče izvesti. Vprašljiv postane razvoj, ki temelji predvsem na investicijah.

Kljub težavam pa smo doma izpeljali le nekatere: zaključuje se galvanika, v teku je kovačnica, formalno je speljan kompletni program uvoza opreme za potrebe JLA itd. Trenutno so vsi naporj usmerjeni v program energetike, ki obsega šest strojev za kvalitativne rudarske verige. To je program, ki bo v celoti zadovoljil potrebe jugoslovanskih premogovnikov po rudarskih

verigah, zadovoljil pa bo tudi izvozne obveznosti zaradi pokritja odplačila teh strojev. Doslej smo si pridobili pozitivno mnenje splošnega združenja za premogovnike, republiških in zveznega komiteja za energetiko in gospodarske zbornice Slovenije, kljub temu pa zvezni sekretariat za zunanjo trgovino za enkrat pozitivnega dovoljenja še ni izdal. Smatramo pa, da bo zadeva v sorazmerno kratkem času urejena. Sklenjene so že predpogodbe, realizacija se pričakuje v začetku prihodnjega leta. Ta program je tudi v skladu z dolgoročno politiko Verige in investicijskim programom 1983 — 1993 in bo razvojno gledano našo proizvodnjo občutno pomaknil naprej. Dohodkovna uspešnost programa je zagotovljena in tudi s strani slovenskih železarn ni ovira za surovino.

Uredništvo:

Kakšne so možnosti za pozitivno poslovanje Verige v tem letu?

Direktor:

Možnosti vsekakor so, vendar le pod določenimi pogoji. Proizvodnja bo morala teči v skladu z gospodarskim načrtom, pri izjemnih naročilih pa bo potrebno delo tudi preko rednega delavnika. Nujno se je lotiti korekcije normativov in speljati program za zmanjšanje zalog. Je pa tudi nekaj zunanjih pogojev. Oskrba se ne bi smela poslabšati, prav tako ne cenovna politika v škodo predelovalne industrije nasproti bazni. Surovina za naše izdelke je že sedaj dražja doma kot zunaj, zato bi v spremembah težko vzdržali s tujo konkurenco. Nenazadnje je pomemben pogoj zavzeto delo vsakega od nas in vseh skupaj.

Uredništvo:

Ali nam bo uspevalo izboljšati ali vsaj obdržati sedanjost politiko osebnih dohodkov?

Direktor:

Pri osebnih dohodkih se moramo ravnati v skladu z družbenim dogovorom. V letošnjem letu smo štartali relativno visoko, ker velik skok med letom niso stimulativeni. Še vedno se srečujemo z močno prisotno idejo po uravnilovki, ne priznavamo boljšega dela drugih in radi kažemo na delovno skupnost kot izvor težav itd.

Dosežen nivo naj bi vsekakor obdržali, pod pogojem normalnega poslovanja pa ga tudi postopoma dvigovali. Zunanji kriterij naših osebnih dohodkov bo in je seveda osebni dohodek v slovenskih železarnah in v naši občini. Po treh mesecih smo za železarnami in Plamenom, v občini pa v vodilni skupini z Elanom, Plamenom, Lipom.

Naši osebni dohodki pa lahko bistveno padejo, če v smislu predpisov o finančnem poslovanju ne bomo tekoče plačevali obveznosti. To vprašanje pa spet ni samo finančno, ampak je zopet odvisno od zalog, previdnega naročanja in še daljnje možnosti najemanja kreditov za tekoče poslovanje.

Uredništvo:

Imate izkušnje in vpogled v poslovanje razvitejših firm v Evropi. Kako primerjate njihovo poslovanje s poslovanjem doma?

Direktor:

V začetku je treba poudariti, da je proizvodnja verig v zahodni Evropi v določeni krizi. Pri tem je treba upoštevati, da je prodaja snežnih verig zaradi slabih zadnjih sezon padla. Po podatkih, ki jih imam, se je tudi proizvodnja ladij preselila na Daljni vzhod, kjer pa imajo svoje kapacitete. Konkurenca na zahodnem trgu je zato postala izredno huda in brezkompromisna. Če ima dobavitelj težave s kvaliteto in dobavnimi roki, kar je tipičen jugo sindrom, bo pri naročilih težko uspel.

Pri primerjavi možnosti

pomeni, da bomo v bodoče pri kadrovske politiki morali biti selektivni tudi s tega stališča in čim več zaposlovati delovno silo z vsaj za določen čas rešenimi stanovanjskimi problemi.

Ne glede na splošna gibanja pa Veriga ne bo smela biti pasivna. Pričela se bo namreč gradnja soseske Center v Lescah in kot največja delovna organizacija v občini in krajevni skupnosti moramo biti pomembno navzoči pri realizaciji gradnje, pri družbeni in individualni graditvi. Zato bomo morali v odvisnosti od poslovanja, poleg rednih namenskih sredstev, zagotoviti tudi izredne vire.

Uredništvo:

Kako se danes počuti nek slovenski direktor?

Direktor:

Zaostrene razmere se brez dvoma odražajo tudi v delu direktorjev in drugih poslovnih organov. Kaže se še večja nujna kot sicer po razumevanju med temeljnimi samoupravnimi in političnimi odločitvami in vodenjem poslovanja v praksi. V tem smislu bi bilo direktorjem koristno imeti več tovrstnih pristoj-

poslovanja je treba ugotoviti, da se zahodni proizvajalci verig ne srečujejo s toliko omejitvami kot mi doma. Ne potrebujejo gore mnenj pri nakupih strojev.

Uredništvo:

Rezultati poslovanja odločilno vplivajo na stanje pri reševanju stanovanjske problematike. Ali bo po vašem mnenju v prihodnjih letih še možno kolikor toliko normalno zadovoljevati potrebe po stanovanjih?

Direktor:

Skeptičnost na tem področju je upravičena najmanj iz dveh razlogov: cene m² stanovanj bodo rasle hitreje od drugih in od osebnih dohodkov, v republiških usmeritvah za izvajanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije pa je tudi predvideno, da se bodo sredstva stanovanjskega dinarja zmanjševala. To

nosti. Nesporno pa je, da le plodno sodelovanje med samoupravnimi organi, družbenopolitičnimi organizacijami in poslovnimi delavci, zagotavlja rezultat.

Danes je direktor v posebno neugodnem položaju, saj je na eni strani zadolžen za izvajanje zakonitosti, na drugi pa je pričrta različnega izvajanja predpisov, zlasti tistih, ki se nanašajo na finančno disciplino. Stanje po državi, poslovne partnerje imamo povsod, je dokaj različno.

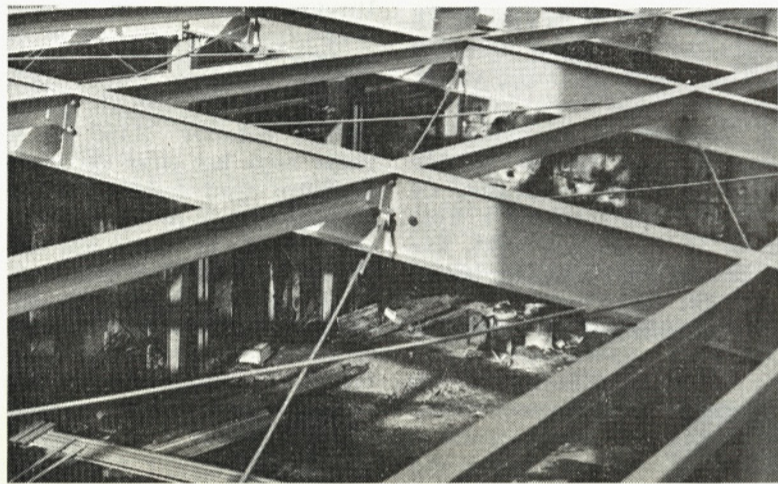
Posebno pa se je težko odločati o zadevah na zunanjetrgovinskem področju. Tu je toliko administriranja, da se dobra odločitev danes lahko že čez mesec izkaže za napačno. Pri vsem tem je potrebna velika mera iznajdljivosti in poguma za tveganje. Sem pa kljub vsemu še vedno optimist.

Uredništvo

Investicije v Slovenskih železarnah v letu 1983

Planirane investicije

Plan porabe sredstev za investicije v letu 1983 je znašal na osnovi cen iz leta 1980 in po predvideni dinamiki v srednjeročnem planu 1981 — 1985 nič manj kot 4.430 mio din. Če bi upoštevali poprečne podražitve iz prvih dveh let, bi morali navedeno vrednost zvišati na okoli 6.600 mio din. Približno toliko je znašala tudi skupna vsota vrednosti v letnih planih v DO, namenjenih v preteklem letu za investicije. Plan je upošteval, da bi v letu 1983 pričeli z gradnjo vseh prednostnih projektov, katere so odbrali organi samoupravljanja v sozdu SŽ kot najbolj potrebne za to srednjeročno obdobje.

Realizacija plana

Skupna poraba sredstev za investicije je v letu 1983 znašala 4.665 mio din. V primerjavi s planirano vrednostjo je to okoli 70 odst. plana. Če primerjamo samo plan vlaganj v osnovna sredstva in porabo za ta namen, potem dobimo, da je ta znašala 55 odst. plana. Višina celokupno porabljenih sredstev za investicije je okoli 2 odst. večja, kot znaša minimalno formirana amortizacija za preteklo leto. Če upoštevamo celotno akumulacijo sozda SŽ v letu 1983, potem dobimo, da je višina porabljenih sredstev za investicije približno 61 odst. akumulacije. Realizacija je torej za spoznanje ugodnejša kot leta 1982, vendar še zdaleč ne zadovoljiva.

Pomembni dosežki na področju investicij

Proizvodnja čistih jekel z nizkim ogljikom ne bi smela biti za Železarno Jesenice in Železarno Ravne noben problem več. V obeh jeklarnah so zgradili naprave za ponovno metalurgijo. V Železarni Ravne je od meseca maja v poskusnem obratovanju obrat posebne litine. Dela na modernizaciji jeklarne so v zaključni fazi in na proizvodnih rezultatih se že kažejo učinki nalozbe.

V Železarni Store je bila

do junija praktično zaključena faza montaže in preselitve jeklovleka. V novem obratu so že v lanskem letu dosegli raven proizvodnje, predvidene v projektu. Od junija je v Železarni Store v poskusnem obratovanju tudi livarna hidravlične litine.

Sredi leta je Železarna Ravne dobila soglasje za realizacijo druge faze projekta rekonstrukcije in modernizacije valjarne. Investicija je sedaj razdeljena na 5 faz, katere bo možno dokončati enkrat do leta 1987 ali kasneje.

Konec leta 1983 je bil operativno usposobljen tudi bančni konzorcij, ki naj bi pomagal financirati prioritete raz-

vojne projekte slovenske črne metalurgije. Na ta način je bila dana osnova, da bi mogli pričeti tudi s prednostnimi projekti, kot sta jeklarna 2 na Jesenicah in dopolnitev v jeklarni Železarne Store.

Ker je bilo predvideno za vlaganja v jeklarno 2 za preteklo leto malo manj kot 3.000 mio din, pričeta so pa le pripravljala dela in nič več, so v vseh treh železarnah realizirali skupno komaj 53 odst. plana. Za poprečno oceno skoraj lahko rečemo, da je vse drugo, razen jeseniške jeklarne 2, kar dobro izvršeno.

Predelovalci žice so plan investicij, razen Žične Celje, izvršili celo nekaj nad načrtovanimi vrednostmi. Skupna izvršitev znaša 97 odst. in če upoštevamo, da so v Žični realizirali le 22 odst. načrtovane vrednosti, potem je razumljivo, da so jo ostali toliko boljše. Da imamo v Verigi index izvršitve na plan 124, v Plamenu 112 in v Tovilu 120, je prej pripisati višjim cenam, kot pa več izvršenim delom.

V Tovilu še vedno ni bila docela dokončana investicija v razširitev in modernizacijo. Pretežno so naprave v poskusnem obratovanju. V zaostanku so bila nekatera dela na montaži in kompletiranju obeh rotacijskih peči za cementacijo in še pri nekaterih manjših

delih. Investicija je bila pa objavljena pri SDK 30.1.1984, čeprav ni dogotovljena po projektu in tudi ne more dosegati načrtovanih učinkov, ker ni bilo mogoče realizirati uvozne opreme, ki se je pa ne da nadomestiti z domačo.

V Plamenu — Kropa smo si lahko že lansko jesen ogledali prve poskuse obratovanja novega modernega skladišča. Investicija je sicer kasnila okoli leto dni, sedaj je pa gotova in računajo, da jo bodo do maja usposobili za redno delo.

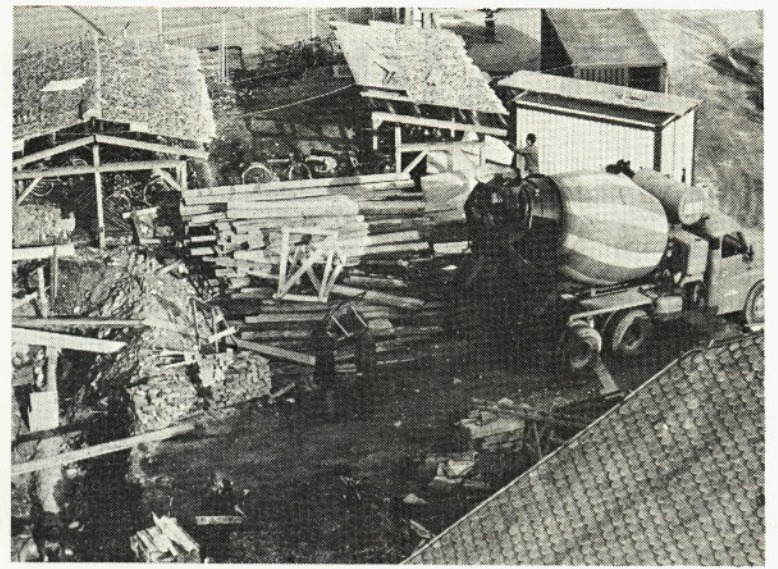
Podobna kasnitev, ki je za vse investicije že skoraj običajna in najmanj kar pričakujemo t. j. leto dni, je nastala tudi pri gradnji galvanizacije in čistilne naprave za odplake v Verigi — Lesce.

Investicija za dopolnitev in modernizacijo opreme tozda industrijske opreme (TIO) je približno 70 odst. realizirana in je še v teku. Dobavljene stroje postopno vključujejo v proizvodnjo.

V Žični Celje je bila dograjena nova proizvodna hala na lokaciji Hudinja, kamor naj bi preselili proizvodnjo sit. Celotna selitev še ni bila realizirana in prav tako ne nekatere investicije katere so načrtovali.

Kako naprej?

Plan investicij za leto 1984 je za sozda SŽ po moji oceni

močno ambiciozen. Stirje meseci letošnjega leta so že za nami in doslej se glede možnosti porabe sredstev in realizacije investicij ni prav nič spremenilo in verjetno se še naslednjih nekaj mesecev ne bo. Planirano je sicer, da naj bi letos porabili okoli 10.000 mio din. Če odštejemo zamujeno obdobje že tudi lahko odštejemo okoli tretjino sredstev in vsega kar je bilo predvideno za realizacijo investicij v letu 1984. Vse kar bi v l. 1984 porabili več kot 7.000 mio din, bi lahko ocenili kot zelo uspešno.

Glavni delež vrednosti plana imajo zopet prednostne investicije in samo za Jeklarno 2 Železarne Jesenice naj bi porabili okoli polovico vseh predvidenih sredstev.

Predelovalci žice načrtujejo le okoli 4 odst. skupne vrednosti, vendar z nič manj optimizma kot v železarnah. V Verigi načrtujejo okoli 34 odst. večjo porabo kot je zna-

šala realizacija leta 1983, v Plamenu okoli 33 odst., v TOVILU so zadržali raven lanske letne porabe in najbolj smelo so načrtovali v Žični, kjer naj bi poraba v letošnjem letu bila skoraj štirikrat večja kot v lanskem.

Letošnje leto glede finančnih možnosti in možnosti uvoza opreme gotovo ne bo ugodnejše kot lansko. Vzporedno z raznimi stabilizacijskimi ukrepi lahko pričakujemo tudi take, ki se bodo nanašali neposredno ali posredno tudi na investicije. Če nič drugega, je v pripravi nov zakon o gradnji objektov. V federaciji pripravljajo tudi za vso državo veljavne kriterije za oceno družbenoekonomske opravičenosti investicij. V pripravi je metodologija za spremljanje izvajanja investicij in štiritletnega spremljanja učinkov investicij. Dela torej ne bo manjkalo, če bo pa kaj bolje z realizacijo načrtovanih investicij, bomo pa videli.

IZ CELJSKEGA EMAJLIRCA

Potno poročilo

V inozemstvo sem šel po sklepu odbora. Tam sem si ogledal velesejem. Bilo je lepo. Bilo je toliko novega. Da bi lahko napisal celo knjigo. Še najbolj všeč so mi bile barve. Barve vseh vrst. S katerimi so pobarvani stroji. Tam, pravijo, veliko dajo na človekovo okolje, zato vse pobarvajo. Vključno stroje in stavbe. Videl sem na primer stroj, ki je segal od vrha do tal — a ves v barvah, ob straneh pa kombiniran s štrahami. Ali pa drug stroj, ki je bil dolg skoraj čez ves prostor — a kakšne barve. Da bi človek gledal samo barve.

Na sejmu so me lepo sprejeli in čeprav nas je bilo iz naše dežele čez stopetdeset, so se posvetili vsakemu. V gumbnico so nam obesili kartončke s sliko, ki jo mimogrede ob vhodu v prostor naredi avtomat. A zamislite si — tudi te slike so v barvah. No, v petih dneh sem prehodil sejem po dolgem in počez pa še v nadstropja sem stopil. Vse je označeno. Tako, da je bilo res koristno, da sem šel na ta se-

jem, saj lahko primerjam revščino naših sejmov z njimi.

Moja naloga je bila videti, do kod so po svetu že prišli s proizvodnjo in opremo za izdelke kot so naši. Daleč so, zelo daleč. In stroji morajo biti gotovo strašno dragi, ker so tako lepi. Sicer sem skušal večkrat tudi kaj vprašati, a žal ne znajo po naše. Tako lahko le sklepam. Veliko sem se pa pogovarjal z našimi ljudmi, ker smo se vedno dobivali tudi izven sejma in podebatirali o vsem.

Kaj je bilo na sejmju koristnega za nas? Predvsem naj še enkrat poudarim — barve. Pri nas bo treba razmisliti, da čimveč stvari obarvamo.

Drugo. Prinesel sem cel kovček prospektov. Vse radodarno dajem na razpolago naši knjižnici in to bi moral pregledati vsak strokovnjak pa še kdo.

Zelo koristne napotke bom lahko tudi dal, če me bo kdo pri nas vprašal, kako se velesejem organizira. Tega res veliko vem. O izdelkih pa to-

le: Tam imajo res lepšo obliko in barve in v marsičem so bolj priročni. Toda to je za njihove razmere. Pri nas še nima smisla delati na tem, ker naši ljudje tega niso vajeni. Njihova kultura je višja, življenjski standard je višji, plače so višje. In tako naprej.

Vozili smo se dobro, le ob prihodu domov nas je prenetil na letališču sneg, tako da kmalu ne bi pristali. Potem pa kaže, da je pilot zvedel, da je v Zagrebu vse v redu in je odletel tja. No, edino to ni bilo najbolj v redu.

K potnemu poročilu prilagam še obračun stroškov. Prosim, če mi plačate taksi iz Zagreba in tri telefonske pogovore iz hotela v tujini. Ko sem odhajal na pot, je bil sin nekaj prehlajen pa sem iz tujine malo povprašal, kako je z njim. Saj veste, očetovska skrb.

Mislil, da so ogledi takih sejmov nadvse koristni, vendar pa predlagam, da nas bi šlo v prihodnje več iz naše DO. Kot drugi.

TOZD so ustanovljene

V Tovarni verig imamo šest temeljnih organizacij združenega dela:

- TOZD vijakarna
- TOZD verigarna
- TOZD OTV
- TOZD kovačnica
- TOZD orodjarna
- TOZD vzdrževanje.

Tako so na podlagi posebne analize odločili delavci v teh delovnih celotah. Zbori so bili ob koncu novembra.

S tem je zaključena prva faza ustanavljanja TOZD v naši delovni organizaciji. Zdaj stoji pred nami drugo obdobje v procesu oblikovanja TOZD. To bo vsebinsko pomembnejše. Odločili smo se za nove oblike organiziranosti. Pogovorili smo se, kakšne odnose moramo vgraditi v te nove organizacijske oblike.

Zdaj je naša naloga, da te odnose, za katere smo se načelno dogovorili na zborih delovnih ljudi, tudi konkretno začnemo oblikovati. To zdaj ni več samo naša ustavna dolžnost, ampak tudi moralna obveza. Načelna izhodišča za oblikovanje novih odnosov, ki so bila prikazana v analizi, so delavci na zborih sprejeli. Zdaj pričakujejo, da bodo na tej podlagi napravljene tudi konkretne rešitve.

Zbori delavcev so pokazali, katerim vprašanjem moramo posvetiti največjo pozornost:

— Dosledno in vztrajno moramo uveljavljati načelo delitve po delu (za približno enako delo približno enako plačilo).

— Z iskanjem in uveljavljanjem boljših in novih meril za delo (to zlasti velja za vzdrževanje, pa tudi za skupne službe) bomo morali stalno izpolnjevati sistem delitve dohodka in osebnih dohodkov.

— Uveljavljanje novih meril za delo je pogoj, da bomo oblikovali čim boljši sistem internega trga. Interni trg mora biti čim boljša osnova za realno prikazovanje poslovnega uspeha posamezne TOZD, ki prodaja svoje izdelke in storitve na internem trgu.

— Zgraditi moramo čim bolj trdno socialno varnost vseh zaposlenih v Tovarni verig. V zvezi s tem se delavci predvsem bojijo takih poja-

vov, na katere s svojim delom, s svojimi pravicami in dolžnostmi ne morejo vplivati (npr. pomanjkanje reprodukcijskega materiala, anomalije eksternega trga in podobno). Zato bomo v naše nove odnose vgradili čim večjo solidarnost. Pri tem pa bomo morali paziti, da solidarnost ne bo potuha za nedelo, ali slabo in malomarno delo.

Delavci so za čiste in zdrave odnose med temeljnimi organizacijami ter med njimi in skupnimi službami.

To so seveda tudi dolgoročne naloge. Vse z enim zamahom ne bomo mogli rešiti. Zato je tu potrebna vztrajnost pa tudi strpnost.

Vse te stvari bodo vgrajene v samoupravne sporazume in statute. Nekateri akti se že snujejo. V sorazmerno kratkem času bomo morali pripraviti vse. Torej vse te naloge so predurmi. Zmenili smo se tudi kaj hočemo. Zato je prav, da se zavedamo tudi to, kdo mora kaj storiti.

Komisija za izvajanje priprav je v prvi vrsti samoupravni organ, ki so ga izvolili delavci po delovnih celotah zato, da te priprave organizira, vodi, presoja ter TOZD posreduje ustrezno gradivo in predloge za sklepanje. Po zakonu mora pripraviti še samoupravni sporazum o združevanju TOZD. To je osrednji akt.

Ta in tudi drugi akti zahtevajo strokovno reševanje vprašanj, ki so nanizana v tem prispevku. Zato morajo pri tem delu sodelovati tudi ustrezne strokovne službe. Katere? Ekonomsko organizacijska služba, vodstvo finančnega sektorja, priprava dela, pravna služba, kadrovski oddelek. Pri oblikovanju mikro organizacije skupnih služb morajo sodelovati tudi vodje oddelkov. Prav tako je prav, da se v oblikovanje novih odnosov vključijo predstavniki pravkar ustanovljenih TOZD. Na koncu je pri vsem treba poudariti tudi vlogo političnih organizacij. Mislim, da je njihova naloga v tem, da še vnaprej ustvarjajo potrebno politično in delovno vzdušje ter vztrajajo na tem, da ustavo dosledno uresničimo.

Janez Smole

Načrt Interne banke SŽ v letu 1984

Okvirni načrt Interne banke je bil izdelan že ob koncu l. 1983, dokončno pa na osnovi zaključnih računov. Letos naj bi načrt Interne banke obravnavali vsi TOZD v SOZD SŽ, kar je skladno z določili zakona o razširjeni reprodukciji in minulem delu, saj gre za združevanje sredstev za investicije. Da bi bili delavci v čimvečji meri seznanjeni z investicijsko dejavnostjo in financiranjem investicij ter tekočega poslovanja, objavljamo

tudi v našem glasilu nekaj osnovnih značilnosti.

Načrt Interne banke zajema usklajen finančni načrt vseh njenih članic, zajema pa tako finančne načrte posameznih delovnih organizacij kot tudi načrt skupnega finančnega poslovanja, ki ga izvajamo preko Interne banke. Osnovni podatki se kažejo v skupni neto porabi sredstev. Ta naj bi v l. 1984 znašala skupno 29.774 mio din in bo 17 odst. večja kot lani. Spremenila se bo njena struktura v korist naložb v osnovna sredstva. Znižale naj bi se naložbe v zaloge. Za osebne dohodke bi namenili 31 odst. več sredstev kot lani, za davke, prispevke in obresti pa kar 39 odst. Poraba bo najbolj naraščala v Železarni Jesenice in Štore, kjer načrtujejo velike investicije. Pretežni del sredstev bomo zagotovili s lastnim ustvarjenim družbenim proizvodom. Tega naj bi ustvarili 25.200 mio din, kar je 39 odst. več kot lani. Za preostali del potrebnih sredstev se bomo morali dodatno zadolžiti. Nove neto zadolžitve bodo 4.746 mio din, od tega polovica za Železarno Jesenice.

Osnovni del plana so predvidene investicije. Za naložbe v osnovna sredstva bo letos porabljeno 7.907 mio din, kar je 131 odst. več kot lani. Tako velikega obsega investicij v SOZD SŽ še nismo imeli. Od načrtovane investicije odpade 57 odst. na Železarno Jesenice, 22 odst. na Ravne in 15 odst. na Štore. Predelovalci naj bi potrošili skupno 6 odst. vseh sredstev.

Med naložbami sta dve veliki: jeklarne 2 na Jesenicah s predračunsko vrednostjo preko 18.000 din in rekonst-

rukcija proizvodnje jekla v Železarni Štore s predračunsko vrednostjo 1.866 mio din. Poleg jeklarne investira Železarna Jesenice še v namenski program, sanacijo jeklarne 1, HC Javornik, proizvodnjo aglomeracijskega praška, povečanje proizvodnje VAC žice in stroje za navojke. Skupna predračunska vrednost je 22.404 mio din, od tega v l. 1984 5.375 mio din. Železarna Ravne bo poleg namenskega programa investirala še v mo-

restnih mer spodbujala članice, da v njej združujejo svoja kratkoročna sredstva. Politiko obrestnih mer bo prilagajala splošni obrestni meri, kakršno bodo uveljavljale temeljne banke.

Pri predloženem finančnem načrtu moramo računati na nekatere omejitve. Že nekaj let ugotavljamo neuresničevanje investicijskih načrtov. V l. 1983 smo ga realizirali le 50 odst. Pomembnejše omejitve so predvsem nezadostno ustvarjen družbeni proizvod, težave pri deviznem poslovanju, nesigurnost pri pridobivanju novih zadolžitvev in tudi administrativne omejitve na osnovi pričakovanih novih zakonov.

Že zdaj pa moramo računati na vedno večje probleme finančne narave. Te bomo seveda lažje razreševali, če bomo med seboj sodelovali in prav pri tem ima Interna banka Slovenskih železarn zelo odgovorno vlogo.

Marjana Kozamernik

OSNOVNE ZNAČILNOSTI IN KAŽIPOT ZA LETOŠNJE DODELJEVANJE SOCIALNE POMOČI V DELOVNI ORGANIZACIJI

Kakor vsako leto, smo tudi v letu 1984 planirali določena sredstva za zagotovitev socialne varnosti svojim članom kolektiva, kar pomeni, da bo dodeljevanje denarnih pomoči tudi v bodoče sestavni del karitativne dejavnosti v delovni organizaciji.

V letošnjem letu so bili oblikovani podobni oz. enotni kriteriji pri dodeljevanju takih pomoči, izdelan je bil Pravilnik za presojo upravičenosti do pomoči ekonomsko ogroženim delavcem, ki predstavlja konstruktivni cilj sindikalnih prizadevanj v bodoče na tem področju.

Tako kot v preteklosti se bodo tudi v prihodnje dodeljevale enkratne denarne pomoči in pomoči zaradi nastopa izjemnih razmer v družini delavca. Novost je pomoč delavcem za klimatska zdravljenja. Glede na to so bila za leto 1984 planirana določena sredstva za sofinanciranje klimatskega zdravljenja.

Zdraviliška dejavnost se bo izvajala skozi vse leto, in sicer predstavlja tako kurativni (post-operativno zdravljenje) kot preventivni del zdravstvenega varstva.

Pri dokončni izdelavi predlogov za klimatska zdravljenja in enkratno denarno pomoč se upošteva kriterij dohodka na družinskega člana, delovna uspešnost in bolniški izostanki, torej kriteriji v skladu s sprejetim pravilnikom.

Marija Zupanc

dernizacijo jeklarne in valjarne ter zaključila začete investicije. Predračunska vrednost je 7.358 mio din, v letu 1984 naj bi realizirala 2.024 mio din. V Štoreh bodo povečali jeklarno, nadaljevali s sanacijo tovarne traktorjev, opremili jeklovlek, zgradili bodo halo za izdelovanje rezervnih delov. Predvidena poraba sredstev je 4.187 mio din, letos pa 1.204 mio din. V Verigi predstavlja največji del oprema za proizvodnjo verig, nadaljevanje TIO 2 in ostale manjše. Predračunska vrednost je 657.603 tisoč din, letošnja poraba pa naj bi bila 264.443 tisoč din. V Plamenu zajemajo investicije v l. 1984 nakup opreme, katere vrednost je 94.230.000 din. Tovil predvideva manj pomembne investicije (zamenjave) v vrednosti 13.750.000 din, prav tako tudi Žična Celje (30 mio din).

Pri navedenih investicijah naj bi sodelovala Interna banka s skupnimi naložbami v jeklarne 2 na Jesenicah 850 mio din
modernizacijo valjarne na Ravnah 60 mio din
jeklarne v Štoreh 100 mio din
opremo za verige 30 mio din

Viri financiranja investicij bodo predvidoma naslednji: 42 odst. lastnih sredstev, 28 odst. bodo zagotovili potrošniki jekla in izvajalci del, 20 odst. bančnih kreditov in 10 odst. tujih kreditov.

Na področju likvidnosti se predvideva poslabšanje, predvsem v delovnih organizacijah z intenzivno investicijsko gradnjo. Kljub temu bo Interna banka skušala pomagati pri financiranju tekočega poslovanja v okviru možnosti. Zaradi ohranjanja lastne likvidnosti bo IB s politiko ob-

Novi predpisi iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja

Strokovna služba SPIZ in Center za samoupravno normativno dejavnost pri DDU Univerzum sta 28. in 29. februarja letos pripravila strokovni seminar o novih predpisih iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Pojasnili so številne spremembe in novosti v primerjavi z dosedanjim sistemom — tudi v obliki odgovorov na vprašanja udeležencev seminarja. V PP bomo v nekaj številkah (začeli smo v št. 6/84) povzeli najpomembnejše dele tega gradiva, ki želi podati za praktično rabo kar največ napotkov in pojasnil.

Tokrat objavljamo odgovore, ki jih je pripravil Jože Kuhelj, svetovalec vodje strokovne službe SPIZ.

PREDČASNA UPOKOJITEV ZAVAROVANCA NA DELIH S POVEČANO DOBO

Ali se zavarovancu, ki opravlja dela in naloge, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem, starostna meja za pridobitev pravice do predčasne pokojnine, zniža ali ne?

Zakon o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Uradni list SFRJ, št. 23/82 in 77/82) v 23. členu določa, da se zavarovancu, ki mu je bila v skladu z določbami citiranega zakona zavarovalna doba šteta s povečanjem, starostna meja za pridobitev pravice do starostne pokojnine zmanjša odvisno od stopnje povečanja dobe. Stopnja povečanja zavarovalne dobe je odvisna od teže in škodljivosti dela oziroma od narave dela in sme znašati največ 50 odstotkov.

Znižanje starostne meje pa ne velja za pridobitev pravice do predčasne pokojnine, saj zvezni zakon izrecno določa v prvem odstavku 22. člena, da lahko zavarovanec uveljavi pravico do predčasne pokojnine, ko dopolni najmanj 35 let pokojninske dobe in 55 let starosti oz. zavarovanka 30 let pokojninske dobe in 50 let starosti, ob ustreznem zmanjšanju pokojnine.

Pač pa določba 23. člena zveznega zakona skupnost direktno uporablja pri določitvi odstotka zmanjšanja pokojnine zaradi predčasnega odhoda v pokoj in časa uživanja zmanjšane pokojnine.

Zavarovanec, ki bi zaradi znižanja starostne meje zaradi dela na delih in nalogah, na katerih se šteje zavarovalna doba s povečanjem, pridobil pravico do starostne pokojnine z, denimo 57 leti starosti ne more uveljaviti pravice do predčasne pokojnine z 52 leti starosti, temveč šele s 55 leti. Dejstvo, da pogoje za starostno pokojnino izpolni s 57 leti starosti pa se upošteva pri določitvi zmanjšanja pokojnine in časa uživanja pokojnine. V opisanem primeru bi zmanjšanje zaradi nezadostne starosti znašalo 2-krat 1,5 odst. in ne 5-krat 1,5 odst. Zmanjšano pokojnino pa bo tak zavarovanec užival le do dopolnjenega 57. leta starosti in ne do dopolnjenega 60. leta starosti.

PREDČASNA POKOJNINA BORCU NOV

Koliko se odmeri predčasna pokojnina borcu NOV, ki ima 37 let pokojninske dobe, v NOV pa je vstopil v letu 1944, dopolnil pa je 57 let starosti?

Borcu NOV, ki je stopil v narodnoosvobodilni boj oziroma začel aktivno in organizirano delati za narodnoosvobodilni boj 9. septembra 1943 ali pozneje, se odmeri predčasna pokojnina po določbah 55. člena zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Uradni list SFRJ, št. 23/82 in 77/82).

V konkretnem primeru bi se zavarovancu odmerila predčasna pokojnina tako, da bi se mu najprej odmerila starostna pokojnina za 37 let pokojninske dobe v višini 79 odst. pokojninske osnove. Kot borcu NOV od leta 1944, pripada zavarovancu, glede na to, da odmerjena pokojnina ne dosega 85 odst. pokojninske osnove, povečanje pokojnine za 30 odst. s tem, da tako povečana pokojnina ne sme presegati 85 odst. pokojninske osnove. Pri navedeni pokojninski dobi v konkretnem primeru, zavarovančeva pokojnina s povečanjem za 30 odst. presega 85 odst. pokojninske osnove, zato je upravičen do pokojnine v višini 85 odst. pokojninske osnove.

Tako določena pokojnina pa se mu nato zmanjša zaradi predčasnega odhoda v pokoj. Ker je manjkajočo dobo dopolnil »dodatek za borca«, se pokojnina zmanjša le zaradi manjkajoče starosti, torej 3-krat 1,5 odst. za vsako manjkajočo leto oziroma 4,5 odst.

Ko bo zavarovanec dopolnil 60 let starosti, bo zmanjšanje zaradi predčasnega odhoda v pokoj prenehalo. Od tedaj dalje bo upravičen do starostne pokojnine v višini 85 odst. pokojninske osnove.

STAROSTNA POKOJNINA

Ali je oseba, ki je pred drugo svetovno vojno dopolnila 15 let pokojninske dobe, stara pa je 75 let, glede na to, da novi zvezni zakon ne pozna več pogoja gostote zavarovalne dobe za pridobitev pravice do starostne pokojnine, sedaj upravičena do te pokojnine?

Zakon o temeljnih pravicah iz pokojninskega zavarovanja (Uradni list SFRJ, št. 23/82 in 77/82), katerega določbe uporabljamo od 1. julija 1983 dalje, ne pogojuje več pravice do starostne pokojnine za minimalno zavarovalno dobo s potrebno gostoto zavarovalne dobe, kot je to določal prejšnji zvezni zakon. Zavarovanec pridobi pravico do starostne pokojnine, ko dopolni 15 let zavarovalne dobe in 60 let starosti ženska oziroma 65 let starosti moški. Navedeni pogoji pa veljajo glede na prvi odstavek 99. člena citiranega zveznega zakona le za tiste osebe, ki so bile pokojninsko in invalidsko zavarovane po 1. januarju 1965. Za osebe, ki tedaj niso imele lastnosti zavarovanca, imele pa so jo po predpisih, veljavnih pred tem datumom, pa naj bi pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine določile republike in pokrajini v svojih zakonih.

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju

(Uradni list SRS, št. 27/83) v prvem odstavku 144. člena določa, da pridobijo osebe, ki po 1. januarju 1965 niso imele lastnosti zavarovanca, pravico do starostne pokojnine pod enakimi pogoji, kot jih določa zvezni zakon za osebe, ki so lastnost zavarovanca 1. januarja 1965 imele, če so imele lastnost zavarovanca po 15. maju 1945.

V konkretnem primeru oseba ni bila pokojninsko in invalidsko zavarovana po 15. maju 1945, zato nima pravice do starostne pokojnine, ne glede na to, da sicer izpolnjuje minimalne pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine.

DRUŽINSKA POKOJNINA MED VOJAŠKIM ROKOM

Ali je rešeno vprašanje uživanja družinske pokojnine v času služenja vojaškega roka?

Navedeno vprašanje razrešuje statut Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 40/83) v 99. členu. Citirani člen določa, da otrok pridobi pravico do družinske pokojnine in jo lahko uživa do dopolnjenega 15. leta starosti oziroma do konca rednega šolanja, vendar praviloma najdalj do dopolnjenega 26. leta starosti. Redno šolanje vsako leto dokazuje s potrdilom šole.

Kot redno šolanje pa se ne šteje čas služenja vojaškega roka. V tem času se torej družinska pokojnina ne izplačuje.

Če pa je otrok prekinil redno šolanje zaradi služenja vojaškega roka, ima v primeru, da po vrnitvi iz JLA nadaljuje z rednim šolanjem, pravico do družinske pokojnine tudi po dopolnjenem 26. letu starosti, vendar največ za toliko časa, za kolikor je prekinil redno šolanje zaradi služenja vojaškega roka.

Iz Pravne prakse 9/84

Voranc

Skozi pomladansko resje je bila gora tako blizu, da bi kar stegnil roko in se dotaknil njenih najbolj skritih kotanj, v katerih je še ležal sneg.

Tisočkrat se je moj pogled že sprehodil po tvojih pobočjih in še vedno ni vpil vse lepote.

Sredi razdrapanih skal lahko neko popoldne vzklije nedoločena lepota. Začutil sem jo nek tak pust dan, ko mi je skozi bolečino mojega trenutka splaval tvoj glas in mi vrnil spomin za desetletje morda še več nazaj.

Potem je zrasla v meni ta skrivnostna roža.

Tam, kjer se gora rodi, sredi smrekovih gozdov, travnikov in jas, tam rastejo solzice.

Hitijo mi misli skozi čas in moje oči skušajo zaman ujeti tvoj pogled, le slutim lahko skaljeno bistrino tvojih oči in čutim tvoj negotov korak v globino svoje duše.

Mati, mati, solzice...

Ura pa neusmiljeno pretaka sekunde v večnost...

Kdaj je že bilo to?

Večerna mehkoča je dnevu zleplila krila. Topel večer je, eden tistih, ki burijo kri in razkrivajo pričakovanje nečesa novega.

Mogoče poznaš ta občutek, ki te zbega do bolečine.

Gledaš in se čudiš, pogled ti je uprt tja med skale in nehote dobim občutek, da boš stopil s svojega podstavka in se počasnega toda odločnega

koraka napotil tja proti prvim blazinam krvavo rdečega resja, ki se v zadnjih žarkih sonca poslavlja od tega dne.

Nič takega se ne zgodi.

Se ne more več zgoditi.

Tvoj bronasti pogled pa se zagriže vame in vem, da ga bom ponesel s seboj tja proti gori, po njenih najbolj skritih poteh, med sive izlizane skale, tja, kamor tvoje noge ne morejo več.

Tu stojiš.

Kakor da bi zemlja sredi svojih nederij izpljuvala iz sebe ta bron, s človeškimi podobami in ga priklenila nase s samo njej znano močjo. Posvečena zemlja.

Stojim na njej... o zemlja, oprosti mi za te korake, stopal sem nate previdno, kajti bojim se poškodovati zrnje, ki ga nosiš v sebi.

Zemlja, daj jim življenja, naj vzklije to zrnje, naj rodi sad, za katerega je namenjeno.

Tudi tvoje besede so zrna, posejana v nas in mi smo kot zemlja, včasih kamen, včasih...

Kako drugače diha danes zemlja.

To je dih večne pomladi, tiste pomladi, ki si jo ti zaman pričakoval.

Mrzel veter je še vel sem z gore, ti pa si želel pomladi, sonca, življenja.

Tiste pomladi, ko zima še gospodari, a ko je v zraku vendarle že čutiti to silo narave, ki napenja sokove v za-

spanem lesu in se tiho neopazno prebuja življenje, si ti zatislil svoje oči.

V pišu vetra so izginile tvoje misli.

Pod večer, tak kot je danes, se veter poraja tam na robu skal, če bi znal in vedel, kaj mi poje, bi nemara še ujel te tvoje misli.

Žal melodije vetra ne razumemo več.

Lahko pa prisluhnemo, se ustavimo kdaj pa kdaj, morda nekoč v nekem večeru doživimo, da se nam tudi veter izpove, kajti tudi on ne poje svoje melodije samo zase.

Tam, glej, bodo zacvetele solzice. Kako daleč po svetu te je spremljal njihov vonj in v tvoje srce vkoval večno podobo koroške zemlje.

Sredi bodeče žice so ponovno zacvetele, se skrile sovražnim očem, da bi kakor feniks iz pepela porušene domovine kot svoboda zopet zadehtele.

Slonim tu ob robu gozda in moj pogled ne zdrsne s tebe.

Kdo ve, če bi sploh kdaj razmišljal o tebi in sebi tako, če ne bi tako hotelo neko zapoznelo zrnje, ki je vzkliko v meni.

Morda nikoli ne bi uspel izmeriti svojih korakov, ki sem jih storil po tej zemlji.

Če ne bi pustil, da vame posežeš s svojim pogledom.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Kadrovske vesti

Novosprejeti delavci:

tozd Orodjarna:
Kelvišar Bogdan
tozd Vijakarna: Osterc Anton,
Šabič Refik, Pogačar Leja
Komerčni sektor:
Fabjan Niko
tozd Vijakarna: Grilc Breda,
Podpac Milan

Prišli iz JLA:

tozd Vzdrževanje: Kupljenik
Tomaž, Dobro Jože, Čufer
Daniel, Pirc Anton
tozd Kovačnica:
Kalendar Tehvid
tozd Orodjarna:
Oman Miroslav
tozd TIO: Golob Iztok,
Rosič Branko, Stihlerl Zvonko

Prenekali z delom:

tozd Vijakarna: Potočnik
Tončka, Grum Antonija,
Hvala Armin, Pirc Majda,
Crnkovič Jože, Demšar Mojca
tozd Verigarna: Jakopič
Sandi, Lelja Matjaž, Lojen
Đino
tozd Vzdrževanje: Perkovič
Aleš, Lunder Franci

tozd Sidrne verige: Mataln
Leon, Crnovič Ferid
Splošni sektor: Žalik Marija

Odšli v JLA:

tozd Verigarna: Zečević Vidan,
Kobal Tomaž
tozd Orodjarna: Grubar Jože,
Dvoršak Brane, Ropret Aleš
tozd Vzdrževanje:
Klemenčič Iztok
tozd TIO: Lojen Edi, Mulej
Zdravko, Svetina Janez
tozd Sidrne verige: Prevc
Lovro, Opalički Darko,
Gašperin Florjan
tozd Kovačnica: Kos Stanko
Tehnični sektor:
Prešeren Miro

Poročili so se:

Karupovič Dedo iz tozd
Vzdrževanje
Tavčar Jože iz tozd Orodjarna

Rodili so se:

Torkar Mitju iz tozda TIO
hči Anja
kadrovska služba

PRI NAS DOMA SE GREMO STABILIZACIJO (Prosti spis)

Kakor vsak mesec je tudi ta mesec naš ata rekel, da ima premajhno plačo. Tudi mama se je kregala, da ni noben pravi dedec, ko prinese tolikšno plačo, da ni ne za živeti ne za umreti.

»Bom jaz tebi kmalu pokazal dedca,« se je razkuril naš ata in napovedal stabilizacijo v bajti.

»Stabilizacija bo potekala takole,« je razlagal mami. »Odslej ne boš več hodila k frizerju, mulca bosta lepo doma in pomagala meni pri fušu, jaz bom pa v fabriki toliko manj delal, kolikor več bom fušal.«

Rečeno, storjeno.

Naslednji dan je mama razkušana pripravila kosilo, nakar sva z bratom morala v delavnico. Ata nama je že dopoldne v fabriki pripravil toliko dela, da tudi za risanko pred TV dnevnikom ni bilo časa. Vse ljubo popoldne sva smirkala zarjavele cevi, ki jih je naš ata v fabriki postavil na dež, da so zarjavele, potem pa kupil kot odpadno železo. Pravi, da bodo za sosedovo centralno kurjavo kar dobre. Ata je vmes šel enkrat v železino po svedre, vendar je med potjo ugotovil, da so predragi, zato je vase zлил le dva špricerja, svedre pa je rekel, da bo prinesel iz fabrike. Pri tolikih, da se eden ali dva res ne poznata.

»A jih boš kupil ali ukradel?« je bil radoveden brat.

»Mulo, saj imate v šoli samoupravljanje, ali se niste učili, da smo v socializmu in je vse naše ter da smo na poti v komunizem, ko bo vsak vzel kar bo potreboval,« je bil učiteljski naš ata.

»Aha, torej jih boš sunil,« je bil določnejši brat.

Vsi naslednji dnevi v mesecu so minili podobno. Sosedova centralna kurjava je bila izgotovljena, ata je potegnil deset ceglov za delo in štiri za material, čeprav je vsega kupil v fabriki kot odpadek.

Nama z bratom je naš ata vsakemu dal petsto džokov in obljubil, da bo najina plača pri naslednji centralni boljša, ker pač sosedu ne moreš odreti.

Prišel je zopet petnajsti v mesecu, ata je prinesel domov plačo, ki je bila enaka kot prejšnji mesec.

»Hudiča, še manj bo treba delati, saj se zabušavanje v tem mesecu pri plači nič ne pozna,« je bil plansko usmerjen naš ata.

»Če se ti nisi držal svojega stabilizacijskega programa in si še vedno preveč delal v fabriki, grem pa tudi jaz k frizerju,« je napovedala stabilizacijsko kršitev mama, ata pa ji je prijateljsko popustil in rekel, da mu bo že zvečer plačala. Tega nisem razumel, ko bom večji morda bom.

Izkoriščani sin

Veriga — delavski šahovski prvak Slovenije

Na Bledu je v začetku maja potekalo delavsko ekipno prvenstvo Slovenije v šahu. Ekipa Verige v postavi Osterman, Harinski Perović in Žagar je med 38 najboljšimi slovenskimi delavskimi moštvi zbrala največ točk in osvojila naslov delavskega prvaka Slovenije za leto 1984.

Vrstni red:

1. VERIGA Lesce — 29 točk,
2. ŽELEZARNA Jesenice — 28,5 točke,
3. FRONTA Ljubljana — 28,5 točke,
4. PAPIRNICA Količevo — 26,5 točke,
5. LJUBLJANSKA BANKA Ljubljana — 26 točk, itd.

Tekmovanje je dobro pripravilo šahovsko društvo iz Radovljice, ki tradicionalno organizira prvenstvo vsako leto. Naše moštvo je osvojilo kovani prehodni pokal, ki so ga radovljiški šahisti namenili za to prvenstvo leta 1981 in so ga pred nami osvojili: enkrat Papirnica Količevo in dvakrat Ljubljanska banka. Poleg tega smo v trajno last osvojili lep lesen pokal z izrezljano šahovsko figuro in diplomu Občinskega sveta ZSS Radovljica, ki je skupaj z republiškim svetom ZSS pokrovitelj prvenstva. Naša ekipa je 8 dvobojev dobila, dva igrala

neodločeno in enega izgubila, pri tem pa so posamezniki imeli naslednje uspehe: Osterman (mojster FIDE) — 8,5 točke, Harinski (I. kat.) — 7 točk, Perović (I. kat.) — 7 točk in Žagar (III. kat.) — 6,5 točke. Zahvaljujoč takšni izenačenosti je naša ekipa slavila zmago pred moštvi Železarne, Fronte, Ljubljanske banke, Iskre, itd., ki so bila vsaj »na papirju« močnejša.

Po lanskoletnem osmem mestu na prvenstvu Slovenije in prvem mestu na delavskem prvenstvu Gorenjske je najnovější uspeh lepa spodbuda za razvoj množičnega šaha v naši DO, ki ga je zavrl nerazumljiv sklep organizatorjev občinskih delavskih iger, ki je pred letom izločil šah iz tega tekmovanja.

Naši šahisti so izdelali tudi program razvoja delavskega šaha v Verigi. Ta predvideva: posamezno prvenstvo Verige, medtozdovsko ekipno tekmovanje, udeležbo posameznikov na vsakomesečnih turnirjih Murke v Družbenem centru in udeležbo najboljših na delavskem prvenstvu Gorenjske, Slovenije in Slovenskih železarn.

Zgledi vlečejo in upamo, da se bodo šahistom pridružile tudi druge panoge.

Vojin Perović

ZAHVALA

V imenu finančnega sektorja se zahvaljujemo uredništvu za dani oglaševalski izdajatelj. Nadaljnje iskanje ni več potrebno, saj je bilo ugotovljeno, da dobiček ni izgubljen, temveč prerazdeljen. Glede na njegovo gibljivost upamo, da se bo z uspešnim posegom znašel ob pravem času na pravem kraju.

POSEBNO OBVESTILO

Sodelavke in sodelavce, ki še nimajo potrebnih izkušenj, obveščamo, da je do preklica potrebno izpolnjevati za kopiranje v arhivu naslednje pogoje: primerno razpoloženje (po možnosti z nasmehom), disciplina ter lastništvo papirja. Ob morebitnih nesoglasjih pritožbe sprejema »Meteorološki zavod«.

ZAHVALA

Ob praznovanju moje 50-letnice se najlepše zahvaljujem sindikatu Vijakarne za izrečene čestitke in prijetno darilo. Posebej pa hvala sodelavcem iz pakovalnice in ostalim, ki so sodelovali pri podaritvi nezabnega darila, ki me bo vedno spominjalo na lepe trenutke, preživete z vami.

Metka Ivnik

Obvestilo

Člane kolektiva in naše upokojence obveščamo, da bo v soboto 16. junija srečanje pihalnih orkestrrov SOZD SZ.

Srečanje bo potekalo v Lescah in Radovljici:

— ob 12. uri bo povorka v Lescah

— ob 14. uri pa koncert v Radovljici — Linhartov trg.

Vabimo vas, da si srečanje ogledate v čim večjem številu.

Člane kolektiva in upokojence obveščamo, da bo srečanje kolektiva 30. junija. Točen program srečanja bo objavljen v časopisu Borec junija.

Zahvale

Ob težki izgubi mojega očeta Režun Ernesta se najlepše zahvaljujem sodelavcem iz Vijakarne za izraze sožalja in denarno pomoč namesto venca.

Darinka Medved

Ob smrti moje drage sestre Francke Plešnar se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji za podarjeni venec, vsem znanec in prijateljcem pa za izrečeno sožalje in spremstvo na njeni zadnji poti.

sestra Ivanka

Ob tragični izgubi Laharnar Antona se najlepše zahvaljujem IO OOSZ DSSS Verige in ZB KS Lesce za podarjeni venec in njegovi zadnji poti.

Štefka Laharnar

P. J.	GLAVNO MESTO ARMEJSKE SSR	TOLOVAJA	IZTOK KAVCIC	GRAM	PEIPADNIK ČISTE RASE	REČNA ŽIVAL	ZNAČAJI	VERDIJEVA OPERA	MIKALNICA	DEL PLUGA	ZAMAŠEK
NAŠ TOZD								GLAVNI DIREKTOR POBROJE DELA, USTVARJANJA			
DEŽAVA VA BLIŽNJEM VSMODU				REDKOSTI POLJSKA							
REČNA PREGRADA			IGRA S PUSČICAMI ,S'						KOPER PASJA NOGICA		
DELAVEC V OROBJARJI					TOVARNA BATERIJ MARIBORSKA TERSTILNA TOVARNA						OPOMBA
ZNEDA				ALIBI TVARNA FLOZ VAS PRI ŽIROVNICI			OSLOV GLAS			KISIK VSKLIK	
	NOVAK JANEZ VAC PRI RADOVLIJCI		SLOVENIJA CESTE TEHNIKA 16 ČRKA			ERHARD AUTON		NOKEJIST JESEMIC NISIHI ČUVAJI			
8. ČRKA	SVETOPISKI OSEBA OBMOČJE			NORČELI KITI UBIJALCI							MAJHNO OKENCE
SLEDIČE VRTEHJA (m.n.)			LIUDSKI ODBOR ČEBELJI SAMCI		TOVARNA ROBOTOV NA ŠVEDSKEM					RIMSKA 50 KARLOVAC	
PREDSTAVNIK UNIVERZE					TOVARNA LEŽAJEV V B6	RIMSKA 1 HAČRT		CVEKI	OZIRALNI ZAJEMEK PEVKA JOAN		
PRVI LETALEC				STATUA PASTIRSKI BOG			NEKDAŠNI IZRAELSKI MINISTER MEMORANDNI STANDARJI				
CETINJE		POŠKOBBA KOŽE KONEC POLOTOKA								PRVA ČRKA RADIJ	
VELIKA ODVODNICA				ZEMAN SARIST AMPER							
	VISOK GORSKI VRH				SMISEL IN POMEJI KABE MISLI						

Program kina Radovljica

OD 1. 6. DO 4. 7. 1984

PUŠČAVSKI LEV
ameriško-libijski barvni vojni film
1. 6. ob 19. uri, 3. 6. ob 17. uri

RIBE MORILKE
ameriški barvni film
16. 6. ob 18. uri, 17. 6. ob 20. uri

FARMERKE Z ROŽNATIMI
OČMI
ameriški barvni zabavni film
2. 6. ob 18. uri, 3. in 5. 6. ob 20. uri

ZAKAJ NE PRIDES
V MOJO POSTELJO
danski barvni zabavni film
16., 18. in 20. 6. ob 20. uri

OTOK SMRTI
ameriški barvni film
2., 4. in 6. 6. ob 20. uri

OFICIR IN GENTLEMAN
ameriški barvni film
21. in 23. 6. ob 20. uri,

PASJI SINOVI
ameriški barvni film
7. 6. ob 20. uri za Filmsko
gledališče
9. 6. ob 18. uri, 10. 6. ob 20.
uri redna predstava

GNEČA NA KARIBIH
francoski barvni film
23. 6. ob 18. uri,
25. in 27. 6. ob 20. uri

LJUBIMEC LADY
CHATTERLY
angleško-francoski barvni film
8. in 12. 6. ob 20. uri, 10. 6.
ob 18. uri

VBOD Z NOŽEM
ameriški barvni film
24., 26. in 28. 6. ob 20. uri

SUPER KLINJA
ameriški barvni zabavni film
9., 11. in 13. 6. ob 20. uri

SOK
francoski barvni film
30. 6. ob 18. uri, 2. in 3. 7.
ob 20. uri

BOLNICA BRITANIJA
angleški barvni film
14. in 19. 6. ob 20. uri, 17. 6.
ob 18. uri

ZAKLAD V IZGUBLJENEM
LETALU
angleški barvni pustolovski
film
30. 6. ob 20. uri,

BALKAN EKSPRES
jugoslovanski barvni film
1. 7. ob 20. uri, 4. 7. ob 18. in
20. uri

Izžrebani reševalci križanke iz prejšnje številke:

prva nagrada — Jože Ješe, upokojenec
druga nagrada — Ciril Jemc, Verigarna Barbka Polajnar, DSSS
tretja nagrada — Igor Polajnar, Verigarna, Ivan Pintar, Vijakarna

Izžrebanci iz »Tri vprašanja — devet odgovorov«

prva nagrada — Bencak Štefka, DSSS
druga nagrada — Nežmah Tone, Vzdrževanje
tretja nagrada — Horvat Darinka, DSSS

(Nadaljevanje s 6. strani)

Pobrskal si po meni in iztrgal iz pozabe lepoto, ki jo je tja vsadila tvoja beseda, nekoč, ko še nisem znal ločiti zrno od plevla.

In nemara bom spoznal, kaj nosim v sebi.

Je to sreča, če obstaneš in padejo s tebe vse tiste skrbi, ki ti ne dajo, da bi videl lepoto okrog sebe.

Je sreča v kaplji, ki se zalesketa na koncu travne bilke.

Tisoč vprašajev išče odgovor, morda se ti posreči včasih najti odgovor na nekaj izmed teh, na vse prav gotovo nikoli.

Toliko pa zdaj že vem, da si vsaj na en moj vprašaj poiskal odgovor tudi ti, pa četudi si ostal nepremičen tu sredi zelenih trat. Zato pa je v meni življenje zaplalo s podvojeno močjo, začutil sem moč, ki se je prej niti zavedal nisem.

Pa je bilo potrebno tako malo.

Samo ustaviti sem se moral, ustaviti na pravem kraju ter poskrati vase del te silne energije, ki jo zemlja tako ljubosumno čuva zase. Ti poznaš to moč, ki jo lahko da vonj

zemlje, tebi so jo dale vile rojenice v zibelko, tako da si jo nosil po svetu kot najsvetejšo stvar, brez katere ne bi nikoli vzklili Dihurji, Radmanca, Samorastniki.

Kako dolgo se moje misli spletajo okrog tebe?

Bilo je sonce.

Sedaj ga ni več, le vrh gore še žari v mavričnih barvah, ki se tako nemirno zajedajo v plavino neba.

Dan se poslavlja.

Tudi ljudje se nenehno poslavljam, od svojcev, znancev... kipov.

Je to slovo?

Ali pa...

Potem pride čas, ko avtobus zapušča avtobusno postajo, še pogled in že se kolesa zagrižejo v mojo dušo in tako hitim skozi čas, ki ga živim in v njem iščem spomine in morda nekoč spet doživim, da se vrnejo.

Kot avtobus, ki se vrača na isto postajo, kot roki, ki se spojita v eno, kakor da bi se nikoli ne razšli.

Nekaj vendarle nosim v sebi.

So to tvoje besede, semena vsejana vame?

Sem tista zemlja, v kateri lahko vzkljujejo?

Le zakaj je toliko vprašajev.

Koliko jih je med nami, ki nosijo tvoje besede vsejane vase, koliko teh besed je vsejanih med kamenje odvečnih, vsakodnevnih skrbi in se niti ne zavedamo kaj nosimo v sebi.

Morda doživimo srečo, da se v nekem trenutku zavemo življenja v sebi, da smo za trenutek srečni, pomirjeni, vse do trenutka, ko se ta sreča razbije kot milni mehurček ob prvi čeri vsakodnevnih skrbi. In vse to je ovira, da se ti ne posreči sprehoditi po obronkih Jamnice, da ne dojameš pretresljive Metine izpovedi, niti zadnjih besed Možine, pa čeprav živiš tu sredi zemlje, kamor je lahko segala njegova poslednja misel.

Zadaj v sivini mraka ostaja visoka postava zazrta v goro.

Prihaja noč, ko se bo gora približala postavi in ji šepnila besede življenja. Stopil bo mož s svojega kamnitega podstavka in se bo napolil tja proti vznožju gore... tja, kjer bodo zacvetele solzice, iztegnil bo svojo težko dlan in zajel čudovito nežno bele cvetove ter jih ponesel v večnost.

Veter pa se bo spustil iz svojih skrivališč med skalami in se bo dotaknil njegovih ustnic ter ponesel s seboj njegove neizgovorjene besede.

Prisluhnimo, mogoče ujamemo te besede...

Mogoče ujamemo tudi odgovor na vprašanje, kaj pravzaprav nosimo v sebi.

Rudi Mlinar
Železarna Ravne
Iz srečanja literatov
SOZD SZ

Neki tip iz delavnice je prinesel tole in upa, da bo to prispevalo k pospešitvi inovacijske dejavnosti

Iz »Litostroja«

Mali oglasi

Ponovno objavljamo prosto mesto čistilke za pospravljanje separeja gradbenega referenta. Ker je bil prejšnji oglas neuspešen, se je upravičeno bati razploda malih živali v šari gradbene dokumentacije. Ponudbe oddati pod šifro — rešimo arhiv pred eventualno deratizacijo.

Prav tako je bil neuspešen oglas o izgubljeni kuhinjski napi, po najnovejših vesteh pa

je v izgubi tudi pomivalni stroj za počitniški dom. Poštenega najditelja naprošamo, naj jih proti nagradi vrne. Stvar je namreč rahlo zoprna, ker smo oba artikla dobili le na pösodo.

Osebo, ki je transportirala »robo« v plastični posodi iz tovarne, opozarjam, da je bila »videna«. Naj se sama javi, ker bo kazen manjša.

VERIGA je glasilo delovne organizacije Slovenske železarnice — Veriga Lesce, n. sol. o. Izhaja enkrat mesečno. Ureja ga uredniški odbor: Pavel Bizjak, Marjan Stiperski, Ivanka Korošec, Polona Lukan, Ivanka Sodja. Odgovorna urednika sta Franc Čop in Miloš Janša. Glasilo je po 7. točki 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu in mnenju republiškega komiteja za informiranje prosto plačila prometnega davka. — Tiska Tiskarna Ljubljana.